

Årsplan 2023—2024

Flå kommunale barnehage

Med utgangspunkt i Barnehageloven, Rammeplan for barnehager, Flå sin visjon og verdier har vi utarbeidet denne årsplanen.

Velkommen til Flå kommunale barnehage

Flå sin visjon

Vår årsplan har som mål å være ett arbeidsverktøy, gi informasjon om hvordan vi jobber, og hvilke verdier og holdninger som er viktig for oss.

Vi har som mål å lage et pedagogisk miljø som ivaretar barns beste, og gir barnet gode mestringsopplevelser. Igjenom et anerkjennende pedagogisk miljø vil barn ha mulighet til å utvikle seg som individer med et godt selvbilde og selvtillit.

Relasjoner, inkludering og medvirkning er begreper vi setter høyt i barnehagen.

Inger Iren Listøen Halstensen

Styrer

Barnehagens verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Det fremgår av barnehageloven § 1 at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjen speiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Barnehageloven

Barnehagen er underlagt lov om barnehager. Barnehageloven er de øverste juridiske rettsreglene som barnehagene i Norge styres etter, den fastsetter overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Kommunen skal som offentlig myndighet passe på at den enkelte barnehage drives etter lovens bestemmelser.

Rammeplanen

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon om barnets rettigheter (barnekonvensjonen).

Rammeplanen bygger på den norske barnehagetradisjonen der leken har en sentral plass. Rammeplanen er et styringsverktøy for alle som jobber i Flå kommunale barnehage. Den gir en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens pedagogiske virksomhet. Rammeplanen gir informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Pedagogisk plattform

Sammen har vi formet setninger som skal ligge som en grunnmur i arbeidet vi gjør med barna hver dag. Plattformen gjennomgås ved oppstarten av hvert barnehageår for å sikre at alle medarbeidere får et felles utgangspunkt i arbeidet med barna i vår barnehage.

Alle barna skal føle seg ønsket i vår barnehage

- ⇒ Vi skal være omsorgsfulle voksne som gir trygghet og kjærlighet til alle barn i barnehagen.
- ⇒ Vi skal møte alle barn og foreldre med respekt, og se enkeltbarnets egenverdi.
- ⇒ Vi skal være gode rollemodeller som viser gode holdninger og verdier.
- ⇒ Vi skal arbeide for å gi hvert barn tro på seg selv og egne ferdigheter, slik at barnet hver dag kan kjenne på mestringsfølelsen.
- ⇒ Vi vil gjennom daglige aktiviteter gi barna økt sosial forståelse slik at de vil få gode sosiale ferdigheter.
- ⇒ Vi skal ha fokus på de tre L'ene:
  - Lyttende** voksne—**Lærende** voksne—**Lekende** voksne
- ⇒ Vi skal skape forventninger, glede og gode samtaler med barna hver dag.
- ⇒ Vi skal ha en positiv betydning i barnas liv.
- ⇒ Vi har ett felles hovedmål:

Kontaktinformasjon

Flå kommunale barnehage

Flå kommunale barnehage

Idrettsvegen 20

3539 Flå

Hovednummer: 32 05 36 75

Avdeling Bjørn: 94 16 62 23

Avdeling Ulv: 47 71 81 40

Avdeling Rev: 94 84 91 21

Avdeling Gaupe: 40 91 81 21

Ytterligere informasjon finnes på kommunens hjemmesider

www.flaa.kommune.no

Styrer

Inger Iren Listøen Halstensen

Tlf: 32 05 36 76/95 75 27 88

Inger.iren.listoen.halstensen@flaa.kommune.no

Pedagogiske ledere

Åshild Haldorsen   åshild.haldorsen@flaa.kommune.no

Tone G. Bråten   tone.gunnarsdatter.braten@flaa.kommune.no

Mette Johansen   mette.johansen@flaa.kommune.no

Elin Lesteberg   elin.lesteberg@flaa.kommune.no

BARNEHAGENS DAGSRYTME

645:	Barnehagen åpner. Velkommen til en ny dag!
0730—0830:	Frokost for de som har med matpakke.
0930-1400	Kjernetid
0930-1000	Samling med fruktmåltid
1000-1130	Tilrettelagte/planlagte aktiviteter
1100-1130	Lunsj Gaupe og Rev
1130 –1400	Sove/hvile
1130-1215	Lunsj Ulv og Bjørn
1215-1415	Utelek
1415/1430	Mellommåltid, med knekkebrød og frukt
1445/1500-1640	Frie—eller tilrettelagte aktiviteter inne/ute
1640	Barnehagen stenger. Takk for i dag!

Dagsrytmen varierer fra avdeling til avdeling, og fra dag til dag. Tidene er kun veiledende, slik at foresatte kan få et innblikk i hvordan barnehagehverdagen kan se ut. Barnehagedagen skal være utformet slik at det er rom for både aktivitet og hvile. Veksling mellom lek, læring, konsentrasjon og utfoldelse er grunnleggende for barns fysiske og psykiske velvære.

«Barna skal ha mulighet til ro, hvile og avslapning i løpet av barnehagedagen» (Rammeplan for barnehagen 2017:11)

Personalet i barnehagen

Styrer
Inger Iren Listøen
Halstensen

Disp. pedagogisk leder
Gaupe
Åshild Haldorsen

Pedagogisk leder
Rev
Tone G. Bråten

Disp. Pedagogisk leder
Ulv
Mette Johansen

Pedagogisk leder
Bjørn
Elin Lesteberg

Spesial pedagog
Ulv
Sofie Østenfor Alfsen

Pedagog
Ulv
Elise Breivik

Pedagog
Rev
Anette Finnevolden

Personalet i barnehagen

Fagarbeider
Bjørn
Anne Gunn
Stenerud

Fagarbeider
Bjørn
Eva Gigernes

Fagarbeider
Ulv
Grete Raaen

Fagarbeider
Rev
Kjersti Brekka

Fagarbeider
Gaupe
Kjersti
Finnevolden

Fagarbeider
Rev
Guro Emilie
Raaen

Assistent
Gaupe
Gunn Solli

Assistent
Ulv/Bjørn
Jorunn Brunnes

Assistent
Rev/Gaupe
Inger Berger

Assistent
Bjørn
Maher
Abdulghani

Lærling
Rev/Gaupe
Marielle
Nordvang

Gaupe

Avdeling Gaupe er småbarnsavdelingen i barnehagen, her har vi barn i alderen 1-2 år.

På vår avdeling har vi fokus på:

Relasjoner/relasjonsbygging:

Barn-barn, barn-voksen og voksen-voksenrelasjoner er noe vi jobber med kontinuerlig.

Vi skal være trygge voksne som veileder og støtter barna i lek og samspill.

Vi ønsker å ha et nært samarbeid og god kommunikasjon med foreldrene både i bringe og hentesituasjoner og gjennom dagen, dette for at barnet skal ha det bra. Ikke nøl om å be om en samtale om det er noe du som forelder ønsker å ta opp.

Barnets beste er i fokus.

Barnehagen skal være et trygt sted å være for alle barn, med kjente voksne som ser dem. Det å bli møtt med et smil og en vennlig stemme kan bety alt for hvordan resten av dagen blir.

Språk: Vi bruker språket aktivt i hverdagen. Benevning når barnet peker på noe og bruker mye sang og musikk.

Omsorg: Hvert enkelt barn skal bli sett, hørt og lyttet til. Vi skal vise omsorg for hverandre, lære å vente på tur og lære å se konsekvensen av egne handlinger. Det er omsorg i alt vi gjør, fra bleieskift til leken.

Rev

På Rev har vi fokus på:

RELASJONER:

Barn-barn, voksen-barn og voksen-voksen relasjoner som vi jobber med kontinuerlig.

Vi har fokus på godt samspill som gruppe, men også i mindre lekegrupper, der vår rolle som voksne er å hjelpe barna med å finne sin plass og støtte dem i leken. Legge til rette for godt lekemiljø og felles opplevelser som gruppe.

Vi har fokus på godt foreldre samarbeid sånn at vi hele tiden har god kommunikasjon om barnet gjennom hverdagen. Både i levering og hente situasjon der vi kan utveksle informasjon til hverandre så barnet har det best mulig.

SPRÅK:

Vi har fokus på språket gjennom alt vi gjør i det daglige i barnehagen, trener begreper i alle situasjoner som for eksempel i måktid, garderobe, bleieskifte og leken. Vi synger mange sanger som i tillegg har bevegelser eller tegn som støtte. Vi deler opp i mindre grupper som da pusler, maler, tegner eller leser.

OMSORG:

Vi på Rev vil at alle skal føle seg sett og hørt for dem, få anerkjennelse på alle sine følelser, som gråt, sinne, glede og frustrasjon. Veilede barns på hvordan håndtere følelser og møte barna på dems nivå. Alle barn skal føle de har et trygt fang å sitte på hvis de trenger det.

SOSIAL KOMPETANSE:

Vi har fokus på konflikthåndtering mellom barna, der vi voksne er tett på i lek og veileder barna på hvordan de løser konflikter.

Vi har fokus på hvordan vi deler på leker og eller andre ting.

Være gode mot hverandre og ha gode samspill.

Gi barna plass og muligheter til å delta i lek og samspill på en god måte.

Ulv

Vi er en avdeling med 14 barn i alderen 2-4år.

På vår avdeling har vi fokus på:

Trygghet, trivsel og omsorg:

Gode relasjoner mellom barn-voksen, barn-barn og voksen- voksen. Alle skal oppleve barnehagen som en trygg plass med voksne som bryr seg, oppleve anerkjennelse og bli respektert for den de er. Vi er alle ulike, men samtidig like.

Lek og læring:

Lek er en stor del av barns liv, og den viktigste arenaen for læring. Hverdagen består av en god balanse mellom fri lek og voksenstyrte aktiviteter. De voksne skal være lyttende, lekende og lærende og ivareta barn og barndommens verdi.

Barns medvirkning og medbestemmelse:

Barns stemmer skal være en del av det daglige arbeidet. Vi kan ta hensyn til barns interesser og medvirkning i hverdagen.

Fellesskap og vennskap:

Alle barn skal oppleve å være en del av fellesskapet og å ha venner. Det er vår jobb å legge til rette for at barna får et trygt og godt barnehagemiljø.

Mindre stress:

vi har et mål om å være fleksible med både planer og tider, slik at vi får gjort det vi skal uten at barna opplever stress.

Foreldresamarbeid:

Dere er barnas nærmeste og viktigste personer. Det er derfor viktig for oss å ha et godt samarbeid med hjemmet slik at vi sammen jobber mot «det beste for barnet».

På avdeling Bjørn er barn 4-6 år. Vi er 5 voksne som jobber i ulike stillingsprosenter og sammen ønsker vi å skape en trygg, forutsigbar, lærerik og spennende avdeling for barn og voksne.

Avdelingens fokusområder er:

Relasjon og vennskap

I rammeplan står det at barnehagen aktivt skal legge til rette for vennskap og sosialt fellesskap. Vi skal se hvert enkelt barn og støtte de i dannelsen av egen selvfølelse. Samtidig som dette skjer er det viktig at vi hjelper barna å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. For å få til dette må vi som voksne veilede, støtte og hjelpe de på veien via å lære de ulike former for sosial kompetanse og leikeregler. For å være en god venn er det viktig å stå trygt i seg selv, kjenne igjen ulike følelser som en opplever i egen kropp og ha forståelse for at andre kan kjenne på det samme. Barna skal også lære seg å sette grenser for seg selv og egen kropp samtidig som de skal respektere andres grenser. For å hjelpe oss på veien til å bli gode på dette bruker vi Mitt valg som er et pedagogisk opplegg for utvikling av sosial og emosjonell kompetanse.

Leik og læring

Rammeplanen sier at leiken skal ha en sentral plass i barnehagen og leikens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for leik, vennskap og barnas egen kultur. Leiken skal være en arena for barnas utvikling og læring og for sosial og språklig samhandling. Leik er viktig for barn, for det er gjennom leik de bearbeider følelser, opplevelser og inntrykk. I leiken kan de øve seg på ulike ferdigheter uten at det er på alvor, her kan de teste ut grenser for hva som er greit og ikke. Leiken stimulerer alle sider av barns utvikling, det være seg språklig, emosjonelt, kognitivt, moralsk og motorisk. Gjennom leiken utvikles også kreativitet, problemløsningsevne og barnet får en forståelse av hvordan verden fungerer både sosialt og fysisk. Som voksne må vi legge til rette for leik, skape spennende arenaer som barn kan utforske, støtte de i sin utvikling innen leik og gi de ferdigheter innen ulike former for leikekompetanse. Dette kan gjøres i både fri og styrt leik.

Språk og ASK

Rammeplanen sier at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling. For å utvikle oss trenger vi alle språk, alle kan ikke kommunisere ved hjelp av et talespråk, derfor bruker vi på avdelingen både Ask (alternativ og supplerende kommunikasjon) og tegn til tale som språkfremende hjelpemidler. Vi skal legge til rette for at barn erfarer at språk kan brukes som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenning og som uttrykk for egne tanker og følelser. Det er viktig at vi som voksne er lydhøre for alle barns forsøk på kommunikasjon både non verbal og verbal. Vår oppgave er å støtte de i sin språklige utvikling på det nivået de er, samt legge til rette for videre utvikling av deres språk. Vi bruker morgensamlingen på avdelingen til språk og begreps innlæring. Samt dagligdagse situasjoner.

Kommunikasjon og språk

Språk og språkutvikling er et av barnehagens viktigste oppgaver, og barna skal møte og være del av et rikt og variert språkmiljø. Språklig kompetanse er avgjørende for å kunne kommunisere med andre, delta i lek og ha medinnflytelse i hverdagen. Barna lærer best når de deltar aktivt og får bruke språket sammen med andre.

Språk og kommunikasjon er viktig for barns samhandling, og det er en forutsetning for utvikling av vennskap og deltakelse i barnehagens fellesskap. I vår barnehage skal et godt språkmiljø gi rom for at barn og voksne kan gi uttrykk for tanker, følelser og erfaringer, sette ord på dem og diskutere og reflektere sammen med andre.

Målsetting for barnehagen er at barn skal få:

- uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
- Bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd.
- Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord.
- Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.
- Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skrivevansker.

Hvordan skal vi jobbe med kommunikasjon og språk?

- Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre.
- Lytte til lyder og rytme i språket og støtte barnas lek med og utforskning av skriftspråket.
- Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer.
- Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter
- Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme.
- Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer.

Vi vil bruke forskjellige arbeidsverktøy for å nå de målene som er satt

Barns medvirkning

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens fellesliv. Det enkelte barn må ha innflytelse både på hva som skal skje og hvordan det skal gjøres. Rammeplanen sier at vi må være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset alder, erfaring, individuelle forutsetninger og behov.

- Vi skal være lyttende voksne
- Vi skal ta barna på alvor
- Vi skal forsøke å tolke kroppsspråk og mimikk
- Vi skal gjøre oss kjent med barnas følelsesmessige uttrykk
- Vi støtter barna i å være undrende og stille spørsmål
- Vi organiserer dagen slik at vi gir rom og tid til hvert enkelt barn.

Å gi barn medvirkning i barnehagen er ikke det samme som å la barna velge fritt og la dem gjøre som de vil. Det handler i stor grad om en pedagogisk praksis som skaper prosesser der vi sikrer at alles stemmer blir hørt og at alle opplever at de har betydning for det som foregår. Tanken om barns medvirkning bygger på ideer om likeverdighet og respekt for hverandre.

Vi skal ikke være «påfyller» av kunnskap, men tilretteleggere for læring og fellesskap. **Barna skal tas på alvor, og vi må møte dem der de er.** Det er derfor viktig at vi voksne er tilstede der barna er, lytter til dem observerer, og tar med oss det vi erfarer i det videre arbeidet. **Vi skal gi tid og rom for barns innspill hver dag, gjennom hele året. Barna skal få være delaktige i planlegging, gjennomføring og evaluering av barnehagens innhold.** På den måten vil barna oppleve medansvar og medinnflytelse i sin egen hverdag. Dette krever igjen at vi voksne har et romslig planleggingsmønster i bevegelige rammer.

Livsmestring i et inkluderende læringsmiljø

Gjennom prosjektet livsmestring har vi et spesielt fokus på å jobbe med inkludering, relasjoner og voksenrollen. Barnehagen skal ta vare på barns psykiske og fysiske helse ved å kontinuerlig jobbe med det psykososiale miljøet i barnehagen, så alle barn opplever trygghet og anerkjennelse.

Vi skal:

- Ha gode rutiner for håndtering av evt. Krenkelse/begynnende mobbeatferd
- Ha gode rutiner for å avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep
- Kunnskap og kompetanse for å ivareta barns beste
- Forebygge krenkelse og begynnende mobbeatferd
- Være autoritative voksne
- Gi barna trivsel, livsglede og mestring som støtter barnet i å bygge selvtillit og få ett positivt selvbilde.

Læring

Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, omsorg og danning. Barna lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder i barnehagen.

Vi skal støtte barns iboende nysgjerrighet, kreativitet, vitebegjær og lærelyst og bidra til et godt grunnlag for livslang læring og danning.

Vi skal danne grunnlaget for et aktivt og utviklende læringsmiljø. Barns undring og nysgjerrighet skal møtes på en anerkjennende og undrende måte.

Vi skal:

- Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidig utvikling.
- Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold.
- Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser.

Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å kunne fungere godt sammen med andre. Barna skal kunne oppleve å være betydningsfulle og være en del av et fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes samtidig som barna skal være bevisste på sin empati til andre barn. Inkludering av alle uansett kjønn, religion og etniske bakgrunn.

Vi skal:

- Støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner.
- Støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap.
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillmønstre.

Omsorg

Omsorg skal prege alle situasjoner og kommer til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Omsorg er en viktig forutsetning for barns utvikling, læring og danning. Vi skal være lydhøre, vise nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Omsorg i barnehagen handler både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre. **Vi skal være gode rollemodeller, møte barn med empati, medmenneskelighet, glede, humor og omtanke. Vi skal se hvert enkelt barn.**

Vi skal:

- Ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile: Vi tilrettelegger for hvilestund og rolige aktiviteter i løpet av barnas hverdag.
- Sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen: vi vil se det enkelte barnet, være lyttende, ta barnet på alvor, gi nærhet og trøst og være engasjerte i barnets trivsel.

Lek

Leken har en sentral plass i barnas hverdag og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er et allment menneskelig funksjon der barn har høy kompetanse og engasjement. Den er en grunnleggende livs og læringsform som barn kan uttrykke seg igjennom. Å få delta i lek og få gode venner, er grunnleggende for barnas trivsel. Leken er barnas viktigste arena for opplevelser, samhandling, bearbeiding av erfaringer og utprøving. Lek er ikke bare lek, den gir glede og er lystbetont.

- Vi skal igjennom lek legge til rette så barnet:
- Utvikler seg på alle områder gjennom lek; intellektuelt, språklig, fysisk, sosialt og emosjonelt.
- Utvikler og styrker sin identitet og selvfølelse

Vi skal:

- Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser.
- Organisere rom som innbyr til lek.
- Gi tid til lek.
- Ha leikematerialer som inspirerer til ulike typer lek.
- Fremme et inkluderende lekemiljø der alle barn kan delta
- Veilede og støtte barna i leken så alle kan bli inkludert.

Danning

Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Barn skaper seg selv og blir skapt i møte med andre mennesker, kultur og historie, natur og samfunn. De voksne både leder og veileder, og gir barna hjelp til å oppfatte hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre.

Vi skal:

- Støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet.
- Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet.
- Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse.
- Utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i en utforskende samtale.
- Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.

Førjulstiden i barnehagen er preget av glede, opplevelser, ro og nye erfaringer og forventninger.

Hver mandag i desember har barnehagen felles adventsstund hvor vi tenner lys og synger sammen. Hver avdeling pynter avdelingen, synger julesanger, forteller julefortellinger og viser barna ulike tradisjoner knyttet opp mot høytiden.

«Personalet skal gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religiøse og livssyn som representerer barnehagen.» (Rammeplan for barnehage, s. 55)

Vi markerer Lucia med tog for foreldre.

Julehemmeligheter som barna lager i tiden før Juleferien. Sendes hjem før jul.

Nissefest med nissegrøt og besøk av nissen

Julevandring med menighetspedagog og prest

Vi har felles julelunsj for hele barnehagen.

Vi pynter juletre i vassfaret. Og går rundt juletreet sammen før juleferien.

Sommerbarnehage:

Barnehagen er stengt to uker om sommeren. Uken før og ukene etter sommerstengt er det bindende påmelding. Barna må ha tre uker sammenhengende ferie i forbindelse med de to sommerstengte ukene.

Om sommeren samarbeider vi med SFO, da kan dere møte på SFO barn og ansatte i barnehagen.

Forventninger

På foreldremøtene i 2023 arbeidet både foreldregruppa og barnehageansatte med forventninger.

Barnehagens forventninger til foreldrene:

1. Lese og følge opp beskjeder, både muntlige, skriftlig og digitale.
2. Ha klær og utstyr i orden, merket med barnets navn.
3. Ta opp utfordringer med oss
4. Se helheten og ikke kun sitt eget barn
5. Ta deg tid til å snakke med personalet i levering og henting. Det gir en god dialog

Foreldrene sine forventninger til barnehagen:

1. Gi gode tilbakemeldinger om hva barnet har gjort i løpet av barnehagedagen
2. Bruke dagbokfunksjonen i appen, bilder som man kan snakke med barna om hjemme.
3. Informasjon om hvem som jobber i barnehagen.
4. Lojalitet må være gjensidig.
5. At vi skaper en god og trygg barnehagedag for alle barn.
6. At barnehagen jobber aktivt med utfordringer.

FORELDREPLAKATEN

Det er flere måter foreldre kan vise sitt engasjement på enn det å være fysisk tilstede i barnehagen. Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) har utarbeidet en foreldreplakat, som handler om hva foreldre kan gjøre for å bli mer aktive i forhold til eget barn og barnehage/skole.

- ♥ Vær bevisst på at du er den første «pedagogen» i ditt barns liv.
- ♥ Være bevisst på at dersom du er engasjert og interessert, får barnet ditt en tryggere og mer forutsigbar barnehagehverdag. Båndene mellom hjem og barnehage styrkes
- ♥ Snakke med barnet ditt om det som har skjedd i løpet av barnehagedagen.
- ♥ Engasjere deg i barnehagens aktiviteter. Da blir barnet mer motivert og vil kunne trives bedre i barnehagen.
- ♥ Ha tro på egen rolle og din mulighet til å påvirke. Dette er viktig for barnet.
- ♥ Være bevisst på at når du har et godt forhold til barnehagepersonalet, på virker det ditt barns trivsel i barnehagen. Når barnet ditt opplever at du har en åpen, tillitsfull og fri kommunikasjon med personalet, vil det slippe av og slippe å bruke egne krefter på å bekymre seg over det som skjer.
- ♥ Prøve å bli kjent med de andre foreldrene. Dette fører til bedre samarbeid og oppfølging.
- ♥ Huske at du er viktig for barnets barnehagehverdag, og at du er den viktigste personen i ditt barns liv.

Mat og måltider i barnehagen

Måltidene er et viktig innslag i barnehagehverdagen. Mat og drikke som blir servert her i barnehagen utgjør en viktig del av det daglige kostholdet til barna. Maten i barnehagen er av stor betydning for barnets utvikling og helse, om det er medbrakt matpakke eller om maten blir laget her i barnehagen.

Vi har matpakker mandager, onsdager og fredager. Tirsdager har vi bakte rundstykker eller brød. På torsdager har vi varmmat der vi varierer mellom fisk, kylling, storfe og vegetar,

Vi tar hensyn til religiøse forhold og allergier, men ikke til ulike dietter.

I Flå kommunale barnehage bruker vi «Matjungelen» som er et aktivitetsprogram for barnehager der de kan lære om mat som er bra for kroppen og kloden.

Innholdet i matjungelen er delt inn i 5 ulike tema:

MÅLTIDSGLEDE

Måltider handler om mye mer enn bare maten som spises. Måltidet er et viktig samlingspunkt for barna i hverdagen og kan styrke følelsen av tilhørighet og det å være en del av fellesskapet. Et måltid med fokus på god mat, tilstedeværelse, trivsel og samtaler bidrar til å gi barn og voksne måltidsglede.

NATURENS RESSURSER

Naturen legger grunnlaget for alt liv på jorden. Den kan også skape grunnlaget for mye glede, undring og læring for de små. Ved å sette fokus på naturens ressurser kan vi bidra til at barna får forståelse for hvordan de selv kan være med til å ta vare på naturen.

MATMOT

Å ha matmot er det motsatte av å være kresen. Det handler om at barna får mot til å smake på ny og ukjent mat, og tør å eksperimentere med nye råvarer. Målet er å skape interesse og nysgjerrighet for å prøve ny mat. Slik vil barna på sikt ha gode forutsetninger for et næringsrikt og variert kosthold.

MATKULTUR

I barnehagen kan vi synliggjøre og feire mangfoldet av kulturer. Og i mange kulturer har mat en viktig rolle for høytider, feiringer og tradisjoner. Når vi legger til rette for å utforske ulike kulturer gjennom mat kan barna bli nysgjerrige på likheter og forskjeller, gjennom et tema som alle har egne erfaringer med.

MATLAGING

Å lære å lage mat som er bra for kroppen og kloden er viktig kunnskap som vi har bruk for hele livet. Matlaging med barn kan også være en god pedagogisk aktivitet hvor barna utforsker, mestrer og utvikler erfaringer. Når barna får være med på å lage maten er det også større sannsynlighet for at de vil smake på—og like maten.

Friluftsliv og aktivitet

- ⇒ Friluftsliv er en fantastisk arena å introdusere for barn. Barn er genuint interresert i alt som finnes i naturen rundt seg, og er generelt glad i å utforske og undre seg over alt de møter på sin vei.
- ⇒ Ved å bruke naturen som læringsarena vil barn lære om naturen, hvordan ulike naturfenomen henger sammen, det å ta vare på naturen og alle de artene som er i den samt kunne kjenne på gleden over å selv være en del av det hele gjennom de ulike årstidene. De vil få et innblikk i naturens mangfold og alt den har å tilby oss mennesker.
- ⇒ Positive holdninger vil såes, og livslange læringsprosesser starter. Forhåpentligvis vil gode minner og opplevelser gjennom friluftsliv og aktivitet medføre gode vaner som kan følge de livet gjennom uansett alder.
- ⇒ Det å oppleve glede over aktivitet vil kunne fremme egen helse og det å ta vare på egen kropp gjennom livet. Barna vil kunne øve opp ferdigheter knyttet til egen kropp og korpsbevissthet. Dette vil igjen hjelpe de til å utvikle god selvfølelse og et godt selvbilde.
- ⇒ Dette er temaer som belyses og vektlegges innenfor rammeplanens fagområder—Kropp, bevegelse, mat og helse og natur, miljø og teknologi.

Naturen er rett utenfor døra vår og helt gratis å bruke til opplevelser, rekreasjoner og læring.

Trygg trafikk i barnehagen

Flå kommune er en trafiksikker kommune. Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafiksikkerhet inngår. Trafiksikkerhet er de voksnes ansvar, vi må være gode rollemodeller og gi barna kunnskap og gode vaner de kan ta med seg videre.

Det er ute i trafikken barna lærer mest om hvordan de skal ferdes i trafikken. Barnehagen er på turer hele året og vil ha fokus på hva som er viktig ved de ulike årstidene.

Refleks, høye brøytekanter, vann i veibanen, bilbelte/ sete i biler, hjem når vi sykler og ikke minst hvor og hvordan man krysser veien.

Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjer, fotgjenger eller syklist.

I rammeplanen står det «Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.»

Trafikklyset er maskoten til trygg trafikk og er jevnlig med å lærer barna om de ulike temaene.

Bjørnis

Brannbamsen Bjørnis er Norges viktigste bamse.

Barnehagen jobber kontinuerlig med brannvern, og bruker det nasjonale pedagogiske opplegget om brannvern for barn i barnehagen.

Ulike temaer blir tatt opp på avdelingene ut ifra alder og utvikling: brannvarsler/brannalarm, røykutvikling, brannøvelse, brannbil, nødnummer, branntrekanten o.l.

Bjørnis gir barn omsorg og trygghet ved brann og andre ulykker og har mange gode råd om brannvern til alle. Bjørnis finnes på en rekke brannstasjoner rundt om i landet. Av og til tar han seg tid til å stikke innom barnehager i nærheten. Uke 38 hvert år er det nasjonal brannvernuke, da er vi så heldige at Bjørnis av og til har kommet innom med brannbilen.

Henry—førstehjelp for barn

Det skal føles trygt å hjelpe andre og selv små barn kan hjelpe til, derfor er det ønskelig å starte opplæring så tidlig som mulig. Henry er en dukke som brukes under det pedagogiske læringsopplegget for barn i alderen 3—8 år. Målet er å lære barn i barnehagen og barneskolen om førstehjelp. Gjennom dukken Henry og de 10 uhellene han utsettes for lærer barn hvordan de kan hjelpe gjennom 3 enkle steg som er:

1. Spørre hva som har skjedd?
2. Hente en voksen/ring 1-1-3
3. Hjelpe (sammen med voksen)

Barns språkutvikling

«Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.» (Rammeplan 2017:23)

Morsmål: Vi oppfordrer våre flerkulturelle familier til å snakke sitt eget morsmål med barna. Forskning sier dette gir best grunnlag for innlæring av det norske språket.

I Rammeplanen står det at barnehagen skal bidra til at barna:

- Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.
- Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter.
- Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd.
- Leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord.
- Opplive spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale.
- Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegninger og bokstaver, gjennom lese—og skrive aktiviteter.

Får et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser og kunnskap, samtaler og som inspirasjon til fabulering og nyskaping.

Lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne.

Vi har fokus på høytlesning og tar gjerne en tur på biblioteket for å låne nye bøker

Bruker vårt språk for å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og skape positive relasjoner i lek og annet samvær.

Språkgrupper med varierte verktøy for å stimulere til styrking av taleorganet, øve på fremre og bakre lyder, begrepslæring, artikulasjonsøving med mer.

Vi har fokus på å bruke rim, regler og sanger aktivt som gjerne er knyttet til temaene vi jobber med.

Mål for skolegruppa

- * Øve opp sosial kompetanse.
- * Øve på lekeregler.
- * Øve på skolefroberedende aktiviteter innen tall/lese/skriveforståelse.
- * Øve inn konsentrasjon over litt tid.
- * Øve på å tørre å fortelle ting i gruppa.
- * Øve på å rekke opp hånda og vente på tur.
- * Øve på å lytte til hva andre har å si og til fortellinger—kunne gjenfortelle det som blir fortalt/formidlet.
- * Skape samhold innad i gruppa før skolestart.
- * Bli kjent med skolen og SFO—skape trygge rammer for overgangen.
- * Følge opp plan for overgang mellom barnehage og skole i Flå kommune.
- * Fokusere på vennskap og det å hjelpe hverandre.
- * Lære om følelser, kjenne de igjen, kunne sette ord på dem og øve på å håndtere de.

- * Lære om de ulike årstidene, bekledding og endringer i naturen.
- * Vi vil fokusere på friluftsliv og uteaktiviteter knyttet opp til lek og læring før skolestart.
- * Vi vil bruke naturen som læringsarena og utvikle faglige og sosiale ferdigheter sammen ute i det fri.
- * Vi skal lære å tenne bål, håndtere ulike redskaper, utforske naturen i ulike miljøer. (skog, elsv, fjell og myr med mer.)
- * Skolegruppa vil ha en til to økter i uka som er tilrettelagt for dem. Her vil vi jobbe med ulike oppgaver for å nå målene for gruppa.

Vi gleder oss til å skape en fin forberedelses tid før skolestart for ungene.

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Planlegging

Vi planlegger for å bli best mulig på det vi gjør. Planene danner grunnlaget for det pedagogiske arbeidet og skal sikre at vi med utgangspunkt i vår kunnskap om barns utvikling og læring legger til rette for en god barnehage.

Vi bruker avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager og ledermøter til fortløpende planlegging og vurdering.

Barna skal ha en påvirkningskraft på egen barnehagehverdag. Igjennom barnas interesser, innspill og samtaler skal vi ta med barna inn i planleggingen av barnehagehverdagen.

Dokumentasjon

Dokumentasjon er en synliggjøring av arbeidet som gjøres i barnehagen. Det skal gi foreldre og andre innsyn i arbeidet vi gjør og personalet mulighet til å evaluere, reflektere over og utvikle eget arbeid.

Vi dokumenterer på ulike måter:

Bilder av barnehagehverdagen

Informasjonsskjermer i garderoben

Månedsbrev

Min barnehage app

Evaluering

Vi observerer og evaluerer fortløpende arbeidet vi gjør og måten vi gjør det på, igjennom hele året. Dette er naturlige temaer på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager. Tilbakemeldinger fra foreldre, i det daglige, foreldresamtaler, foreldremøter og brukerundersøkelser, hjelper oss til å evaluere barnehagens arbeid. Vi bruker barnesamtaler, og barns medvirkning aktivt som grunnlag for vurdering av kvaliteten i barnehagen.

Tema for vurdering:

barns medvirkning

Barns trivsel

Barns utvikling

Språk og språkutvikling

Foreldresamarbeid

Psykososiale miljøet

Samarbeid

Et godt samarbeid med foreldrene er viktig for kvaliteten i barnehagen. Vi ønsker et godt samarbeid som vil gi barna de beste forutsetninger for helhetlig utvikling og trivsel. Det er viktig for oss at foreldre blir tatt på alvor, og føler seg sett og hørt. Det er foreldrene som kjenner barna best og igjennom samarbeid med dem kan vi gi barna den best mulige barnehagehverdagen.

Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Den daglige kontakten ved henting og levering er viktig for et godt samarbeid. Det skal utveksles informasjon som er relevant for barnet, foreldrene og barnehagen. Informasjonen skal inneholde opplysninger om barnets trivsel og utvikling.

Vi har minimum 2 foreldresamtaler i året. Samtalen inneholder barns trivsel, utvikling, læring og vennskap. Dette skal være en arena for å drøfte foreldresamarbeidet og barnehagens innhold.

Barnehagen avholder minimum 2 foreldremøter i året. Her blir ulike temaer med foreldrene tatt opp.

Vi har ett foreldreutvalg (FAU) og samarbeidsutvalget (SU) i barnehagen. FAU og SU skal sikre samarbeid mellom barnehagen og foreldrene. Styrer skal sørge for at saker av stor viktighet skal forelegges SU.

FAU består av et utvalg av foreldrene, som skal ivareta alle foreldrene i barnehagen.

SU består av nestleder og leder for FAU, 2 representanter fra barnehagen, en kommunestyrerepresentant og styrer.

I tillegg samarbeider vi med:

[Pedagogisk psykologisk tjeneste \(PPT\)](#)

[Helsestasjon](#)

[Barnevernet](#)

[Habiliteringstjenesten](#)

[Fysioterapi](#)

[BUP](#)

[Flå skole og SFO](#)

Overgang

Når barn begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.

- Vi har minimum 3 dagers tilvenning
- Oppstarts samtale
- Barnet får en primærkontakt, som har ansvaret for barnet og foreldrene den første tiden.
- Relevant informasjon blir utdelt
- Inviteres til en besøksdag i forkant av tilvenning.

Innad i barnehagen

Å bytte avdeling er spennende og nytt for barn og foreldre. Vi har rutiner som kvalitets sikrer at overgangene innad i barnehagen er preget av omsorg og barns beste. Noe av dette er:

- Besøke ny avdeling
- La barna få være med på «flyttingen»
- Relevant informasjon blir utdelt
- Overgangssamtaler mellom pedagogiske ledere

Barnehage—skole

Overgangen fra barnehage til skole skal skje i nært samarbeid med barnas hjem. Overgangsplanen barnehage og skole bygger på et omfattende forarbeid og på flere års erfaringer. Planen kan leses i sin helhet på Flå kommune sin hjemmeside: www.flaa.kommune.no

- Barnehage inviterer 1.klasse på besøk i løpet av høsten
- Barnehage og skole legger opp til skoleklubb besøk fra januar til mai, med ulike aktiviteter sammen med 1 og 4 klasse.
- Barnehagen har barnesamtaler med skoleklubben om barnets forventninger til skolen o.l
- Barnehagen skal sammen med foreldrene fylle ut overgangsskjema. Dette skjema gis til skolen ved samtykke.
- Barnehage og skole har overgangssamtaler
- 1.klasse lærer kommer på besøk i løpet av våren og er med skoleklubben
- Skolebarna i barnehagen vil ha skoleklubb som skal legge til rette for at barnet skal ha med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som vil gi de et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Kommunikasjonen foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap, og selv være avsender av et budskap. Både nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt språk. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for å kunne utvikle et fort språk.

«i barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur, tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (Rammeplanen 2017:47-48)

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Vi synger sammen med barna hver dag.
- Peke og billedbøker er tilgjengelige i hverdagen for barna.
- Vi leser sammen barna i grupper eller en til en.
- Vi bruker samtalebilder.
- Vi videreutvikler begrepsforståelsen til barna gjennom å gi respons i samhandling med dem.

Trafikk:

- bruke enkle begreper i lek og på tur

Forslag til aktiviteter for barn 2-4 år

- Barna skal kunne holde fokus gjennom alderstilpassede bøker, i grupper eller en til en.
- I samlingsstund forteller vi eventyr og synger sanger, rim og regler.
- Vi dramatiserer sammen med barna med konkreter.
- Vi skal sette ord på alt vi gjør og det som skjer sammen med barna, vi lytter og bekrefter.

Trafikk:

- Bruke begreper, lese bøker, synge sanger.

Forslag til aktiviteter for barn 4–6 år

- Utvide barnas ordforråd ved å øve på å beskrive gjenstander med form, farge og bruksområder.
- Vi bruker daglig bøker, regler og sanger tilpasset barnas alder.
- Gjennom å være lyttende og interesserte voksne oppfordrer vi barna til å sette ord på sine opplevelser.

Trafikk:

- Trafikklyset, Tarkus, sykkeldag, snakke om ferdsel i trafikken, skiltbingo,

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

I løpet av småbarnsalderen tilegner barn seg grunnleggende motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, fysiske egenskaper, vaner og hvordan de kan ivareta helse og livskvalitet. Barn er kroppslige og aktive og de uttrykker seg mye gjennom kroppen. Ved sanseinntrykk og bevegelse skaffer barna seg erfaringer, ferdigheter og kunnskap på mange områder.

Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en sunn kropp. Variert fysisk aktivitet både inne og ute er av stor betydning for utvikling av motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse.

«Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse.» (Rammeplanen 2017:49)

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Vi tilrettelegger for grovmotoriske aktiviteter så barna kan kype, rulle, hoppe, gå, løpe, balansere, klatre, ake/skli og sparke/kaste ball.
- Vi tilrettelegger for sansemotoriske aktiviteter.
- Vi presenterer et sunt og godt kosthold og forskjellig frukt, grønnsaker, kjøtt, fjærkre og fisk.
- Vi vasker hender sammen med barna før måltidene.

Trafikk:

- Se og høre lyder

Forslag til aktiviteter for barn 2-4 år

- Hinderløype
- Hermegåsa
- Turer i nærmiljøet
- Bevegelse til musikk
- Tilbud om frukt og grønt
- Variert tilbud på matdager
- Gode rutiner på håndvask

Trafikk:

- Refleks, øve på å ferdes trygt på tur.

Forslag til aktiviteter for barn 4-6 år

- Vi utnytter nærmiljøet og Flå samfunnet til å utfordre barna motorisk. Variert mellom ulendt terreng og lengde på turer.
- Tilbyr variert kosthold med frukt og grønt.
- Utvikle forståelse og respekt for andres kropp og for at alle er forskjellige.
- Tilbyr vanntilvenning til de to eldste kulla.

Trafikk:

- Refleks, øve på å ferdes trygt på tur, lytte etter lyder i trafikken og sette ord på de.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

«Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.» (Rammeplanen 2017:52)

Naturen er en viktig del av vår hverdag slik vi bor. Barna er veldig opptatt av dyr og insekter vi finner. Samtidig ser vi at det er viktig å gi barna mer informasjon om hvordan ting fungerer. Hva skjer i naturen de ulike årstidene? Hvor kommer maten vår fra? Hvorfor spiser dyr hverandre? Hvordan henger verden sammen?

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Bli kjent med ulike dyr som bor i Norge
- Få erfaring med de ulike årstidene
- Sansse naturen gjennom syn, hørsel, lukt, smak og den taktile sansen.

Trafikk:

- Få erfaring med ulike underlag som f.eks snø, is

Forslag til aktiviteter for barn 2-4 år

- Barna får erfaringer i naturen til ulike årstider
- Lære barna om hvor maten kommer fra.
- Gi barna erfaringer og opplevelser i forhold til fenomener i den fysiske verden. Eks tyngdekraft, været, årstider.
- Gi erfaringer med hvordan teknologi kan brukes i lek og hverdagsliv.

Trafikk:

- Erfare reflekseffekten

Forslag til aktiviteter for barn 4-6 år

- Ski om vinteren
- Bli kjent med naturens mangfold, miljøvern og bærekraft
- Gi barna innsikt i produksjon av matvarer. Matjungelen.
- Lage mat på bål i skogen.

Trafikk:

- Årstider, refleksbruk

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Barna liker å utfolde seg igjennom aktiviteter. Her lærer de egne uttrykk igjennom bruk av ulike metoder. Barna får felles opplevelser i barnehagen, som å gå tur i sentrum og lære om kulturen vi har i Flå med fine skulpturer, kjøpesenter, kirke, hall, tuftepark, bibliotek med mer.

Flå folkeakademi sponser barnehagen med teaterforestillinger fra Unge Viken Teater, dette er forestillinger for barn fra 3—6 år.

« Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.» (Rammeplanen 2017:50)

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Få kjennskap til varierte materialer og verktøy for å sanse og eksperimentere.
- Varierte sanseintrykk gjennom litteratur, musikk, sang, instrumenter og dans.
- Barna får uttrykke seg på sin egen måte i de kreative prosessene.

Trafikk:

- Bevegelsessanger

Forslag til aktiviteter for barn 2-4 år

- Bli kjent med ulike typer materialer og formings-teknikker.
- Bli kjent med ulike typer uttrykksmåter som blant annet sang, dans og dramatisering.
- Bli kjent med litteratur tilpasset aldersgruppen

Trafikk:

- Togbane, rødt og grønt lys

Forslag til aktiviteter for barn 4-6 år

- Uttrykke sin kreativitet innen forming
- Fargelære
- Bli kjent med dukketeater som en måte å dramatisere på
- Bruk av musikk, sang og dans i lek og aktivitet.

Trafikk:

- Bilbane, sykkelbanen

ANTALL, ROM OG FORM

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, de utforsker rom og form, de argumenterer og er på jakt etter sammenhenger. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse.

Fagområdet antall, rom og form handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelpe barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagliglivet, i teknologi, natur, kunst og kultur, ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning. (Rammeplanen 2017)

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Bruke sanger, rim og regler som inneholder telling
- Bruke motsetninger som stor-liten, ung—gammel, over—under.
- Lese eventyr «bukkene bruse» og «geitekillingen som kunne telle til 10»
- Leke med ulike former
- Bli kjent med dagsrytmen på avdeling
- Bli kjent med barnehagens fysiske rom

Trafikk:

- Ulike former

Forslag til aktiviteter for barn 2-4 år

- Kunne telle til 10
- Bli kjent med formene runding, trekant og firkant
- Bli kjent med begrepene oppå, under, ved siden av, foran og bak.
- Bli kjent med begrepene mange og få, høyest og lavest.

Trafikk:

- sortering av former—skiltbingo, preposisjoner

Forslag til aktiviteter for barn 4-6 år

- Kjenne igjen formene triangel, rektangel, kvadrat, sirkel og oval.
- Bruke matematiske begrepene som mål, form, antall og størrelse i hverdagen gjennom blant annet baking, spill, konstruksjon lek og aktiviteter i naturen.

Trafikk:

- tallsymboler, skiltsymboler, høyre/venstre

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

«Etikk. Religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger.» (Rammeplan 2017:54)

Religion og livssyn legger grunnlaget for disse normer. Kristen tro og tradisjon har sammen med humanetiske verdier og gjennom århundrer preget norsk og europeisk kultur. Respekt for menneskeverd og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet er verdier som kommer til uttrykk i mange religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

«Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.» (Rammeplan 2017:54-55)

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Vi blir kjent med tradisjoner knyttet til jul og påske
- Barna skal lære å ta vare på hverandre og ta hensyn til hverandre.
- Barna skal utvikle toleranse og interesse for hverandre
- Legge til rette for at barna opparbeider god selvfølelse og empatiske ferdigheter

Trafikk:

- dele, turtaking

Forslag til aktiviteter for barn 2-4 år

- Vi markerer høytider som jul og påske
- Vi blir kjent med andre høytider som er representert i barnegruppa
- Vi har fokus på relasjonsbygging og det å være gode med hverandre
- Legge til rette for at barna opparbeider god selvfølelse og empatiske ferdigheter
- Lære barna om likheter og ulikheter som finnes blant mennesker.

Trafikk:

- hjelpe hverandre, turtaking,

Forslag til aktiviteter for barn 4-6 år

- Markere tradisjoner knyttet til jul og påske
- Få kjennskap til religioner representert i barnegruppa
- Ha fokus på relasjonsbygging og empati
- Reflektere over likheter og ulikheter som finnes blant mennesker
- Kjenne til barnekonvensjonen

Trafikk:

- Trafikklyset, trafikkregler, beltebruk.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaringer med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet.

Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kunnskap til menneskerettighetene. Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjoner og kjennskap til nasjonale minoriteter. (Rammeplan 2017:56)

Forslag til aktiviteter for barn 1-2 år

- Vi går turer i nærmiljøet
- Vi markerer samefolkets dag og 17.mai
- Besøker Flå heimen

Trafikk:

- Turer i nærmiljøet

Forslag til aktiviteter for barn 2—4 år

- Vi skal arbeide for at alle barn får erfare at de er verdifulle og viktige for fellesskapet
- Barna skal lære å samarbeide
- Vi skal bidra til at barna skal inkludere hverandre og se det positive ved et fellesskap
- Barna skal bli kjent med nærmiljøet gjennom turer og aktiviteter
- Markering av samenes dag og samiske tradisjoner

Trafikk:

- Se til venstre og høyre, turer i nærmiljøet.

Forslag til aktiviteter for barn 4-6 år

- Møte hverandre med åpenhet og respekt
- Besøke Flå heimen
- Bli kjent med samefolkets levesett og markere samefolkets dag
- Bli kjent med lokalsamfunnet vårt
- Inkludere alle i fellesskapet

Trafikk:

- Sykkel dag, øve på god atferd som mjuk trafikant